

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	12.6-3LEK-B4.3-E	
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Etyka
	angielskim	Ethics

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	stacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów	Praktyczny
1.5. Specjalność	brak
1.6. Jednostka prowadząca przedmiot	Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu
1.7. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Renata Stępień
1.7. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Renata Stępień
1.8. Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr n. med. Renata Stępień
1.9. Osoba prowadząca przedmiot:	dr n. med. Renata Stępień
1.10. Kontakt	Wnoz_ipp@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Przynależność do modułu	Nauki behawioralne i społeczne z elementami profesjonalizmu
2.2. Status przedmiotu	obowiązkowy
2.3. Język wykładowy	polski
2.4. Semestry, na których realizowany jest przedmiot	1
2.5. Wymagania wstępne	brak

3. FORMY, SPOSOBY I METODY PROWADZENIA ZAJĘĆ

3.1. Formy zajęć	Wykłady -15	
3.2. Sposób realizacji zajęć	Zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym UJK	
3.3. Sposób zaliczenia zajęć	Zaliczenie z oceną	
3.4. Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny	
3.5. Wykaz literatury	podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> Brzeziński T.: Etyka lekarska. WL PZWL, Warszawa 2012 Szewczyk K.: Bioetyka. T.1,2. PWN, Warszawa 2009. Łuków P., Pasierski T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. WL PZWL, Warszawa 2013. Steciwo A., Barański j.: Relacja lekarz –pacjent. Zrozumienie i współpraca, Wyd. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013. Biesaga T.: Elementy etyki lekarskiej. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2006 Gertb., Culver Ch. M., Clouser K.D.: Bioetyka . Wyd. Słowo/Obraz Terytoria 2010.
	uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> Beauchamp T, Childress J: Zasady etyki medycznej.Wyd. Książka i Wiedza, Warszawa1996 Alichniewicz A., Szczęśna A.:(red.): Dylematy Bioetyki. Wyd. Łódź 2001 Monge M.A.: Etyka w medycynie. Wyd. Medipage, Warszawa 2012 Grzymałkowska M.: Standardy bioetyczne w prawie europejskim. Wyd. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2009 Aktualnie obowiązujące akty prawne powiązane z tematyką zajęć

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

4.1. Cele przedmiotu

- C1. Wyposażenie studenta w aktualną wiedzę z zakresu etyki, deontologii, bioetyki oraz zapoznanie ze współczesnymi problemami moralnymi w medycynie.
- C2. Przygotowanie studenta do praktyki lekarskiej opartej na umiejętnym i uzasadnionym stosowaniu się do wartości, zasad i normatywów prawnych.
- C3. Przekazanie wiedzy etycznej służącej kształtowaniu poprawnej relacji lekarza z pacjentem, własną grupą zawodową oraz przedstawicielami innych zawodów medycznych.

4.2. Treści programowe

1. Wprowadzenie w problematykę etyki i deontologii lekarskiej. Historia etyki i deontologii lekarskiej, wyjaśnienie podstawowych pojęć. Analiza Przysięgi Hipokratesa i Przysięgi Lekarskiej. Kompetencje etyczne lekarza. Wartości i zasady etyczne w medycynie.
2. Przedmiot i podstawowe kategorie etyki. Twierdzenia etyczne i warunki ich prawdziwości. Moralność, dylemat moralny, rozstrzyganie konfliktów moralnych. Teorie etyczne w medycynie. Teoria obowiązku. Etyka cnoty i charakteru. Liberalny indywidualizm. Etyka wspólnoty. Etyka opiekuńcza.
3. Bioetyka – geneza, status i zadania.
4. Etyka zawodowa. Deontologia lekarska. Normy deontologiczne w praktyce lekarskiej. Polskie kodeksy deontologiczne. Kodeks Etyki Lekarskiej. Międzynarodowe deklaracje deontologiczne. Europejska Konwencja Bioetyczna. Deklaracja helsińska.
5. Prawa pacjenta. Paternalizm czy partnerstwo. Karta Praw Pacjenta. Stosunek lekarz-pacjent w świetle podstawowych praw pacjenta. Godność lekarza i jego prawa.
6. Tajemnica lekarska. Zakres tajemnicy lekarskiej. Zwolnienie od zachowania tajemnicy lekarskiej. Tajemnica dotycząca dokumentacji lekarskiej. Odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy lekarskiej.
7. Obowiązek i prawo udzielania pomocy. Zgoda na zabieg diagnostyczny i leczniczy. Postępowanie lekarza wobec chorych psychicznie. Działanie lekarza w warunkach wojny.
8. Ryzyko diagnostyczne i terapeutyczne – pojęcie ryzyka i zakres jego dopuszczalności. Lekarz a metody medycyny niekonwencjonalnej. Ryzyko w postępowaniu profilaktycznym. Słowo lekarza jako czynnik ryzyka.
9. Problemy etyczne prokreacji. Przemiany kulturowe i obyczajowe w zakresie życia seksualnego. Dylematy etyczne w zakresie metod antykoncepcji. Zapłodnienie pozaustrojowe. Instytucja matki zastępczej w ocenie etycznej i moralnej. Odchylenia od normy współżycia seksualnego a etyka lekarska.
10. Sprawiedliwość w medycynie. Problemy moralne związane z ograniczoną dostępnością do świadczeń zdrowotnych. Sprawiedliwość dystrybutywna. Modele sprawiedliwej opieki zdrowotnej.
11. Eksperyment biomedyczny. Rodzaje eksperymentów. Dokumenty etyczne i regulacje prawne dotyczące badań naukowych w medycynie ich źródła. Moralne usprawiedliwienie eksperymentów medycznych na ludziach. Zgoda pacjenta na udział w eksperymencie medycznym. Doświadczenia na embrionach i płodach ludzkich. Komisje bioetyczne – skład, rola, zadania.
12. Etyka badań naukowych w medycynie. Zasady i etapy badań medycznych. Zasady Dobrej Praktyki Klinicznej. Problemy związane ze stosowaniem placebo w badaniach medycznych połączonych z opieką zdrowotną – próby kliniczne. Konflikt interesów w badaniach klinicznych.
13. Błąd lekarski a etyka. Błędy zawinione i niezawinione. Postępowanie lekarza w przypadku popełnienia błędu lekarskiego. Odpowiedzialność moralna za postępowanie innej osoby w zespole pracowników medycznych.
14. Etyka transplantacji. Transplantologia a modyfikacje definiowania śmierci. Pobieranie narządów *ex vivo* i *ex mortuis*. Zgoda na dawstwo narządów. Dylematy etyczne związane z alokacją narządów. Stosunek społeczny do transplantacji narządów ze zwłok.
15. Problemy etyczne w tanatologii. Wartość i jakość życia ludzkiego. Aspekt etyczny i moralny rozmowy z chorym i jego rodziną w przypadku choroby o niepomyślnym rokowaniu. Problemy etyczne w opiece terminalnej i paliatywnej. Eutanazja w perspektywie bioetyki.
16. Samorządy i ich rola w przestrzeganiu przez pracowników ochrony zdrowia zasad etyki zawodowej. Rola rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sądów lekarskich. Izby i kodeksy etyczne innych zawodów medycznych.

Efekty kształcenia dla przedmiotu				
kod	Student, który zaliczył przedmiot	Stopień nasycenia efektu przedmiotowego1 [+] [++] [+++]	Odniesienie do efektów kształcenia	
			dla kierunku	dla obszaru/ standardu
w zakresie WIEDZY :				
W01	zna zasady motywowania pacjentów do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomyślnym rokowaniu;	++	D.W12.	
W02	zna i rozumie główne pojęcia, teorie, zasady i reguły etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych;	+++	D.W13.	
W03	zna zasady altruizmu i odpowiedzialności klinicznej i ma świadomość zasad funkcjonowania zespołu terapeutycznego;	+++	D.W14.	
w zakresie UMIĘTNOŚCI :				
U01	informuje pacjenta o celu, przebiegu i ewentualnym ryzyku proponowanych działań diagnostycznych lub terapeutycznych i uzyskuje jego świadomą zgodę;	++	D.U6.	
U02	przekazuje pacjentowi i jego rodzinie informacje o niekorzystnym rokowaniu;	++	D.U7.	
U03	identyfikuje czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznaje przemoc i odpowiednio reaguje;	+	D.U9.	
U04	przestrzega wzorców etycznych w działaniach zawodowych;	+++	D.U12.	
U05	posiada zdolność rozpoznawania etycznych wymiarów decyzji medycznych i odróżniania aspektów faktualnych od normatywnych;	+++	D.U13.	

4.3. Kryteria oceny osiągniętych efektów kształcenia				
na ocenę 3	na ocenę 3,5	na ocenę 4	na ocenę 4,5	na ocenę 5
Wykład – wyniki testu				
51%- 60%	61%-70%	71%-80%	81%-90%	91%-100%

4.4. Metody oceny							
(zaliczenie z oceną) pisemne	Egzamin pisemny	Projekt	Kolokwium	Zadania domowe	Referat Sprawozdania	Diskusje	Inne
X							

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Udział w zajęciach dydaktycznych określonych w planie studiów (godz. kontaktowe)	15	
- Udział w wykładach	15	
- Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach itp.		
Udział w konsultacjach/ PRAKTYKACH		
Przygotowanie do egzaminu/udział w egzaminie, kolokwium zaliczeniowym itp.		
Inne		
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	10	
Przygotowanie do wykładu	5	
Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium itp.		
Przygotowanie do egzaminu/kolokwium	5	
Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa		
Opracowanie prezentacji multimedialnej		
Przygotowanie hasła do wikipedii		
Inne		
Łączna liczba godzin		
PUNKTY ECTS za przedmiot	25	